

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความในหนังสือ

กรมประชาสัมพันธ์. (2524). "คนพิการกับการฟื้นฟูสมรรถภาพ". เอกสารปีคนพิการสากล.

นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.

กรมประชาสัมพันธ์. (2528). คนพิการสังคมสงเคราะห์และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการและ

ทุกพลภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.

กรมประชาสัมพันธ์. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549).

กิตติยา (นรามาศ) รัตนกร. (2531). คนพิการ : การสงเคราะห์และการฟื้นฟูสมรรถภาพ.

กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กิติพงษ์ สุทธิ. (2541). โอกาสในการมีงานทำของคนพิการไทย : วิกฤตผู้การแก้ปัญหาที่สาเหตุ.

เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (21 สิงหาคม 2541) หอประชุมอาคารรัฐสภา 2.

กิติพัฒน์ นนทปัทมคุลย์. (2529). ครอบครัวที่มีคุณภาพ. นิตยสารการประชาสัมพันธ์ ปีที่ 29

ฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2529) : 24-28.

----- . (2540). นโยบายสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม. กรุงเทพมหานคร

: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ขนิษฐา เทวินทรภักดี. (2531). "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคนพิการ". การดูแลคนพิการ. เอกสารการ

สอนชุดวิชาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

----- . (2539). การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ : ทางสู่ความสำเร็จของคนพิการ.

สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์

----- . (2540). แล้วองการฟื้นฟูสมรรถภาพ : ผู้การพัฒนายั่งยืนของคนพิการ

สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์

คง สุวรรณรัตน์. (2524). เวชปฏิบัติฟื้นฟูและบทบาทในบริการสาธารณสุข. คู่มือปริทัศน์ฉบับพิเศษ

ขานรับปีคนพิการสากล. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

ชุมพร ยงค์กิติกุล (2530). กระบวนการตัดสินใจ เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาทั่วไป

(หน่วยที่ 8-15) นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

จุริรัตน์ ผ่องแผ้ว. (ม.ป.ป.). สภาพทั่วไปของการสงเคราะห์คนพิการในปัจจุบัน. เอกสารอัดสำเนา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ณัฐไชย ดันดิสุข. (2528). "อิทธิพลทางสังคมของความเจ็บป่วย". สังคมวิทยาการแพทย์.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- . (2535). "อิทธิพลทางสังคมของคนพิการ". สังคมวิทยาการแพทย์. เอกสารการ
สอนชุดวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้าที่ 1-8
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นุชนาถ สุนทรพันธุ์ และ พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. (2533). การศึกษาพิเศษ กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฟาริดา อิบราฮิม. (2525). เรื่องของจิตวิญญาณกับการพยาบาลในการพยาบาลในมิติจิตวิญญาณ.
กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพมหานคร : พีระพัฒนา.
- พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 และกฎกระทรวง
- โยธิน คันแสนยุทธ. (2530). มนุษย์สัมพันธ์ กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รุจา ภูโพนบูลย์. (2537). การพยาบาลครอบครัว : ทฤษฎีและการนำไปใช้. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.
- วิริยะ นามศิริพงศ์พันธ์. (2539). กฎหมายและนโยบายของรัฐเกี่ยวกับคนพิการ. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- วุฒิชัย จำนงค์. (2523). พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วันทนี วาสิกะสิน และคณะ. (2537). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีทับทิม พานิชพันธ์. (2527). วิทยุเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการครอบครัวและเด็กอื่น ๆ สัมพันธ์ภาพ
ที่ติในครอบครัว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีนวล โกมลวนิช. (มปป.) เส้นผมบังภูเขา : ปัจจัยเกือหนูนปัญหาเสพติดจากชีวิตประจำวัน
กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (อัดสำเนา).
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2539). ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ (รู้เขารู้เรา) พิมพ์ครั้งที่ 4 สำนักพิมพ์
หมอชาวบ้าน.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศดับ วีระบุตร. (2526). การสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในประเทศไทย.
กรุงเทพมหานคร : กรมประชาสงเคราะห์.
- สมจิตร หนูเจริญกุล. (2537). การดูแลตนเอง : ศาสตร์และศิลปะทางการแพทย์บาล. (พิมพ์ครั้งที่ 3)
กรุงเทพมหานคร : วิ.เจ.พรินติ้ง.
- สุชา จันทน์เอน. (2538). จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุเทพ เชาวลิข. (2527). สวัสดิการสังคม. กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาคนและสังคมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2541).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาคนและสังคมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549).
- สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์. (2544). สรุปการดำเนินงานคนพิการสถานสงเคราะห์คนพิการ ประจำปีงบประมาณ 2544.
- สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์. (2545). เอกสารสรุปข้อมูลจำนวน/ประเภทคนพิการ/การศึกษาที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2537 – เมษายน 2545.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2534). การสำรวจเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2534. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- หลุย จำปาเทศ. (2533). จิตวิทยาสัมพันธ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิสระ สุวรรณผล. (2529). พฤติกรรมกรรมการบริหาร : ทฤษฎีและการประยุกต์ เอกสารประกอบการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุดม ลักขณวิจารณ์. (2525). การฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้พิการทางจิตในชุมชน. การสัมมนาเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการในชุมชน.
- วิจัยและวิทยานิพนธ์**
- กชกร ศรีสัมพันธ์. (2537). บทบาทของสมาชิกในครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาของคนพิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- กมลลา แสงสีทอง. (2526). สภาวะการณ์ของคนชราในครอบครัวไทย กรณีศึกษากลุ่มคนชราในสถานสงเคราะห์บ้านบางแค. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กาญจนา ศิริวิราชย์. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ความหวังกับการปรับตัวในผู้ป่วยอัมพาตครึ่งซีก. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยมหิดล.
- กาญจนา เการาชฤทธิ์. (2540). การติดตามผลการเยี่ยมบ้านและช่วยเหลือผู้ป่วยจิตเวช (หญิง) หลังจำหน่ายโดยการให้บริการปรึกษาแนะแนวและบริการครอบครัวบำบัด. กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพี่พระยา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กองวิชาการ กรมประชาสงเคราะห์. (2534). การศึกษารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดบริการสวัสดิการสังคมให้กับคนพิการและทุพพลภาพ ของกรมประชาสงเคราะห์ กรณีบริการในรูปแบบสถาบัน. รายงานการวิจัย.
- กฤษณี ภูมิรินทร์. (2534). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพกับพฤติกรรม การดูแลตนเองในเด็กวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กุลนรี หาญพัฒนชัยกุล. (2538). การปรับตัวของครอบครัวในการดูแลคนพิการ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอไวกวัญ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาการ พัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตรา ศิริสมบูรณ์ลาภ. (2536). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการ. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร.
- จันทร์ชนก โขตินัชชวล. (2540). ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการเจ็บป่วยของผู้ป่วยจิตเวชวัยรุ่นในโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพี่พระยา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จารุวรรณ ต.สกุล. (2524). ปัจจัยผลักดันให้ผู้ป่วยจิตเภทกลับมารักษาซ้ำในโรงพยาบาล. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตรา เจริญภัทรเกษย์. (2537). การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวต่อผู้ป่วยเอดส์เต็มขั้น. ศึกษากลุ่มครอบครัวของผู้ป่วยเอดส์เต็มขั้น โรงพยาบาลบาราศนราดรุ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จิระวรรณ ฤประมาณ. (2538). การทำหน้าที่ของครอบครัวในครอบครัวของเด็กที่มีภาวะซึมเศร้า และไม่มีภาวะซึม. วิทยานิพนธ์.
- จูไรรัตน์ มีตรทองแท้. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการและผลกระทบของความเจ็บป่วยเรื้อรังกับภาวะสุขภาพจิตในคู่สมรสของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เจียงคำ อินทรชัย. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ การสนับสนุนทางสังคม
กับพฤติกรรมเผชิญความเครียดของมารดาเด็กป่วยด้วยโรคเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์มหา-
บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ฉวีวรรณ แก้วพรหม. (2530). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุน
ทางสังคมที่รับรู้กับสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิติมา สุริยาพันธ์. (2534). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญภาวะเครียดในผู้ป่วยเบาหวาน
สูงอายุ ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ป่วยเบาหวานสูงอายุที่มารับบริการรักษาพยาบาล ณ หน่วย
ต่อมไร้ท่อ สาขาอายุรกรรม วชิรพยาบาล. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นภดล จันทร์ราช. (2526). การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยที่เป็นอัมพาตครึ่งท่อน :
ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุศรินทร์ เกิดมณี. (2535). การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยที่มารับ
บริการสังคมสงเคราะห์ ณ โรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปกรณ วชิรศักดิ์. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้พิการในจังหวัดพิษณุโลก.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปราณี ฤกษ์วารุณ. (2525). การศึกษาปัญหาสังคมและจิตใจของผู้ปกครองเด็กป่วยใน
โรงพยาบาลรามธิบดี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีดีหทัย แก้วมณีรัตน์. (2534). การศึกษาบทบาทของสมาชิกในครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย
จิตเวช : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลสวนสราญรมย์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปรียกา ถาวรกุล. (2535). ความต้องการบริการแนะแนวของเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
ประถมศึกษา สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาแนะแนว มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- พเยาว์ ศรีแสงทอง. (2538). มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองและการเปิดเผยตัวของผู้คิดเชื่อเอดส์ ศึกษา
เฉพาะกรณีสมาชิกชมรมเพื่อนวันพุธ ศูนย์ประสานความสัมพันธ์ผู้คิดเชื่อเอดส์แห่ง
ประเทศไทย โครงการเอดส์ สภากาชาดไทย. วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต คณะสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พุทธพร สุนทรลักษณ์. (2533). การศึกษาความต้องการบริการสังคมของผู้ป่วยโรคกระดูกที่
ประสบอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าและ
โรงพยาบาลตำรวจ. วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- เพ็ญแข แสงโนรี. (2526). การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยสตรีกรรมที่มารับบริการ
สังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย. วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต
- ไพลิน คำไพรินทร์. (2538). สัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัวทางสังคมของบุคคล
ปัญญาอ่อน หลังการจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลราชานุกูล. วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มัลลิกา มดีโก. (2530) ครอบครัวกับการดูแลสุขภาพตนเองในการดูแลตนเองทักษะสังคมและ
วัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัชนี้ นามจันทร์. (2535). ความวิตกกังวล ความบกพร่องในการดูแลตนเองและแบบแผนการ
เกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนในผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด. วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รวมพร ถาวรอนุกุลกิจ. (2538). แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการในสถานสงเคราะห์ของ
กรมประชาสงเคราะห์. วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วางคณา ศิริประกายศิลป์. (2537). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการป้องกันโรคเอดส์
ของหญิงมีครรภ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วรารักษ์ แสงวัชร. (2537). ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวกับสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลเลิดสิน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตร แก้วเครือวัลย์. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการ : ศึกษากรณีคนพิการทางร่างกายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ โครงการสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- วิภารัตน์ วรชัยภูษกิจ. (2531). แนวทางการจัดบริการสังคมแก่เด็กกำพร้าที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ : ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กก่อนอายุแรกเกิด - 5 ปี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
- สาโรช คำรัศมี และ พิมพ์ทอง เจริญเมือง. (2516). ทัศนคติของญาติผู้ป่วยจิตเวช. รายงานการวิจัย.
- สินีนานู บุญต่อเคิม. (2534). การศึกษาปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม อารมณ์ จิตใจ ของผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุจากรถทางบก ศึกษาเฉพาะโรงพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล ไชยเสน. (2535). ปัจจัยที่มีผลต่อความก้าวหน้าในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของครอบครัว. รายงานการวิจัย โรงพยาบาลศรีธัญญา นนทบุรี.
- สุรรัตน์ ช่วงสวัสดิศักดิ์. (2541). ความต้องการของญาติในฐานะผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุมาสมร หังสพฤกษ์. (2527). สภาวะจิตสังคมและเศรษฐกิจของผู้ปกครองเด็กป่วยด้วยมะเร็งเม็ดเลือดที่รับการรักษา ณ โรงพยาบาลเด็ก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Books

- Cooke, S. and N. Slack. (1984). Making Management Decision. London : Prentice - Hall.
- Loren, B.J. (1970). Decision Making of School : A Study of Relationship of Factors Involved with the Choice Made. Dissertation Abstracts International, 30 (January 1970) : 22762- A.
- Jacobson, David E. (1986). Typy and Timing of Social Support. Journal of Haealth and Social Behavior. (ed). M.M. Riley. Colorado : Westview Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Sheares, Am. (1985). Disability : Whose Handicap? London : Billing & Son Ltd, 1984.
International Labour office Genera. Basic principles of vocational rehabilitation of the disabled 3rd Switzerland : ILO DEPARTMENT of Publication.
- Oren, D.E. (1985). Nursing : Concept of Practice, New York : McGraw-Hill Book Company.
- Rawlins, S.R. (1991). Using the Connecting Process to Meet Family Caregier Needs.
Journal of Professional Nursing, 7(July – August), 213-220.

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUACHIEN

CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

華僑崇聖大學

สุข

ภาคผนวก

ผนวก ก

กรณีศึกษา (Case Study)

นอกจากการศึกษาในเชิงปริมาณแล้ว ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเฉพาะกรณีสัมภาษณ์เจาะลึกครอบครัวคนพิการ จำนวน 6 ครอบครัว เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์การศึกษาเชิงปริมาณให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นผลการศึกษาคือครอบครัวคนพิการมีรายละเอียด ดังนี้

กรณีศึกษาครอบครัวที่ 1

ข้อมูลด้านครอบครัว

“ ตำรวจ ” (นามสมมติ) อายุ 47 ปี เป็นหญิงหม้าย รูปร่างผอมบาง ผิวสองสีไว้ผมยาวรุงรัง พูดเสียงดัง มีสุขภาพไม่แข็งแรง เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีโรคประจำตัว คือ โรคสะเก็ดเงินสะเก็ดทอง เคยรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลพระประแดง ครอบครัวมีฐานะยากจน มีบุตร 4 คน พิการ 2 คน เดิมสามีเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวโดยประกอบอาชีพรับจ้างขับรถส่งของ มีรายได้เดือนละ 6,000 บาท ต่อมาป่วยด้วยโรคมะเร็งในกระเพาะอาหาร และได้เสียชีวิตเมื่อปลายปี พ.ศ. 2544 บุตรคนโตแยกครอบครัวอยู่ต่างหากที่ต่างจังหวัด ประกอบอาชีพรับจ้างโรงงานผลิตรองเท้า มีบุตรยังเล็กอยู่ 1 คน มี รายได้วันละ 162 บาท บุตรคนที่ 2 พิการทางการได้ยินและสื่อความหมาย เคยได้รับการศึกษาที่โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ มีพฤติกรรมชอบหนีโรงเรียน จึงไม่ได้ศึกษาต่อ ขณะนี้ช่วยมารดาเลี้ยงหลาน ซึ่งเป็นบุตรของพี่ชายคนโตนำมาฝากเลี้ยง ส่วนบุตรคนที่ 3 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ไม่แน่นอน และบุตรคนที่ 4 พิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้ และมีความพิการทางจิตใจและพฤติกรรม ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มารดาต้องคอยดูแลตลอดเวลาไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เดิมบ้านที่พักอาศัยเป็นของตนเอง แต่ได้นำไปจำนองกับธนาคารไทยพาณิชย์ ขาดการผ่อนชำระมาหลายเดือนแล้ว และกำลังจะถูกยึด ขณะนี้ครอบครัวประสบปัญหาด้านค่าครองชีพ ไม่มีรายได้จุนเจือครอบครัว จึงมาติดต่อขอส่งบุตรพิการเข้าสถานสงเคราะห์คนพิการ เพื่อให้การเลี้ยงดูตามความเหมาะสมต่อไป

สมาชิกครอบครัวที่พิการ

“ นายศักดิ์ ” (นามสมมติ) อายุ 16 ปี พิการซ้ำซ้อน คือ พิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ตั้งแต่กำเนิด และพิการทางจิตใจและพฤติกรรม เป็นบุตรคนสุดท้อง มีรูปร่างผอม สื่อสารไม่รู้เรื่องชอบนั่งแอบ คนเดียวชอบขี้มและหัวเราะ เดินไปมาไม่อยู่นิ่ง มีพฤติกรรมไม่ชอบสวมใส่เสื้อผ้า ชอบ

เดินและวิ่งออกนอกบ้านบางครั้งแอบวิ่งตัดหน้ารถ ทำให้ถูกรถชนบ่อยครั้ง ต้องคอยดูแลตลอดเวลา บางครั้งต้องปิดประตูขังไว้ในบ้าน เพื่อไม่ให้ชาวบ้านในชุมชนเดือดร้อน และมีพฤติกรรมชอบรังแกหลานให้ร้องไห้ แล้วตนเองจะมีความสุข

สัมพันธภาพในครอบครัว

ในแต่ละวันครอบครัวไม่มีเวลาพูดคุยหยอกล้อกัน เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจนต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านมีรายได้น้อยไม่เพียงพอค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน มีปัญหาเกิดความเครียดต่อพฤติกรรมของคนพิการ

“มีความรู้สึกว่าคนพิการเป็นภาระของครอบครัว มีพฤติกรรมสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้”

การสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

“ กรมประชาสงเคราะห์ได้ช่วยเหลือเป็นเงินสงเคราะห์ครอบครัว จำนวน 2 ครั้งๆละ 3,000 บาท เมื่อปีงบประมาณ 2542 และปี 2544” เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า แต่เนื่องจากครอบครัวมีรายได้น้อย ประกอบกับคนพิการต้องกินยากันซักรายเป็นประจำ เพื่อควบคุมพฤติกรรมด้วย ทำให้ไม่พอเพียงต่อค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การให้บริการมีความล่าช้ามีขั้นตอนมากไม่ทันต่อความต้องการ ทำให้ ต้องไปหยิบยืมจากเพื่อนบ้าน ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม แต่ก็พอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์ที่ได้ให้คำแนะนำ ปรีกษา และเป็นกำลังใจในการดำรงชีวิตต่อไป ถึงแม้ว่าการให้บริการแต่ละอย่างจะล่าช้าก็ตาม

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน /ชุมชน

“เพื่อนบ้านได้รับความเดือดร้อนกับพฤติกรรมของคนพิการ สร้างความรำคาญอยู่ตลอดเวลา ดิฉันต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิดไม่สามารถทำอะไรได้เลย เพื่อนบ้านให้ความช่วยเหลือเรื่องอาหารและ สิ่งของเครื่องใช้เท่าที่จำเป็น และมีความเห็นใจที่ครอบครัวของคนมีบุตรพิการถึง 2 คนตนเองไม่สามารถประกอบอาชีพได้ บางวันไม่มีเงินติดบ้านเลย และได้พามาติดต่อขอความช่วยเหลือจากกรมประชาสงเคราะห์ คนแรกได้รับความช่วยเหลือเป็นเงินสงเคราะห์ แต่ก็ไม่เพียงพอต่อมาสามีเสียชีวิต ทำให้ครอบครัวเกิดภาวะวิกฤติ มีความเครียดมากยิ่งขึ้น ไม่รู้จะทำอย่างไรดี ต่อปัญหาของครอบครัวขณะนี้จึงได้ตัดสินใจส่งลูกเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน

ทัศนคติต่อบุตรที่พิการ

บุตรของตนมีพฤติกรรมที่รุนแรง ควบคุมไม่ได้ ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน มักมีปัญหา กับเพื่อนบ้าน ต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดไม่ได้เลย

“ความรู้สึกของคน คนพิการไม่สามารถอยู่ได้เองตามลำพัง ตกเป็นภาระของครอบครัวและ สังคม”

ความรู้ความเข้าใจต่อบริการในรูปแบบสถานสงเคราะห์และทัศนคติต่อสถานสงเคราะห์

“ตนเองคิดว่าคนพิการเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ จะมีเจ้าหน้าที่ให้บริการช่วยเหลือดูแลคน พิการควบคุมพฤติกรรม พัฒนา พื้นฟูสภาพจิตใจและอารมณ์ความรู้สึกได้ดีกว่าที่บ้าน” มีกิจกรรม ร่วมกับคนพิการคนอื่นๆ ในทัศนคติส่วนตัวแล้ว สถานสงเคราะห์ของรัฐมีหน้าที่ต้องช่วยเหลือดูแล คนพิการที่ครอบครัวประสบปัญหาเดือดร้อน ไม่สามารถเลี้ยงดูต่อไปได้ เนื่องจากต้องการ ประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว ประกอบกับคนพิการเมื่ออยู่ในสถานสงเคราะห์ จะได้รับการฝึก อาชีพหรือมีเพื่อนเล่น ตนเองมีความคาดหวังที่จะให้คนพิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตร ประจำวัน อยู่ร่วมกับคนอื่นๆ ได้ อยากให้ลูกมีความสุขมีเพื่อนเล่น มีความเข้าใจบุตรของตนเอง และมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ถ้าครอบครัวมีความพร้อม มีอาชีพที่แน่นอน จะมาเยี่ยมดูบ่อยๆ ไม่ทอด ทิ้งลูกเพราะสงสารเลี้ยงดูมาตั้งแต่เล็กไม่เคยจากไปไหน จึงอยากฝากให้เจ้าหน้าที่สถาน สงเคราะห์ช่วยเหลือบุตรของตนด้วย “ขอความเห็นใจด้วยต่อความยากลำบากที่ตนได้เผชิญมา”

ความต้องการของครอบครัว

เมื่อส่งบุตรเข้าสถานสงเคราะห์แล้ว อยากให้รัฐช่วยส่งเสริมด้านอาชีพให้แก่ครอบครัว และเงินทุนประกอบอาชีพ เพราะไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อบรรเทาความเดือด ร้อนในครั้งนี้ด้วย

กรณีศึกษาครอบครัวที่ 2

ข้อมูลด้านครอบครัว

“ลุงเงิน” (นามสมมติ) อายุ 32 ปี เป็นหญิงรูปร่างอ้วนสมบูรณ์ ผิวขาว หน้าตาดี ไว้ หมวยยาว เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบอาชีพเย็บผ้าโหล มีรายได้วันละ 60 - 70 บาท ซึ่งเป็นรายได้ไม่แน่นอน มีบุตรทั้งหมด จำนวน 3 คน อายุ 8 ขวบ 7 ขวบ และ 8 เดือนตามลำดับ สามีประกอบอาชีพ ขับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง มีรายได้เฉลี่ยวันละ 100 บาท จำนวนสมาชิกใน

ครอบครัวอาศัยอยู่ร่วมกันมากถึง 8 คน มีการเลี้ยงดูบิดา มารดา ซึ่งชราภาพ บิดาป่วยเป็นอัมพฤกษ์เป็นเวลา 5 ปี มารดามีสุขภาพไม่แข็งแรง ป่วยเป็นโรคไขข้อ เดินไปไหนไกล ๆ ไม่ได้ และครอบครัวมีการต้องเลี้ยงดูหลานสาวที่พิการอีก 1 คน บ้านที่พักอาศัยเป็นของตนเอง ปลูกสร้างอยู่ในชุมชนไม่มีรั้วรอบขอบชิด

สมาชิกครอบครัวที่พิการ

“เด็กหญิงยา” (นามสมมติ) อายุ 12 ปี พิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ตั้งแต่กำเนิด รูปร่างผอมบาง ผิวดำแดง ชอบอึด มีน้ำลายไหลตลอดเวลา และชอบเล่นหัวตนเอง สามารถช่วยเหลือตนเองได้บ้างเล็กน้อย เช่น กินข้าวเอง อาบน้ำเองได้ ขา 2 ข้างไม่เท่ากัน เดินไม่สะดวก เด็กพิการมีพฤติกรรมชอบหนีออกไปเที่ยวนอกบ้าน ในชุมชน และตามท้องถนนเรื่อย ๆ จำทางกลับบ้านไม่ถูก ชอบเดินตามคนไปเรื่อย ๆ

สัมพันธภาพในครอบครัว

เด็กพิการเป็นบุตรคนเล็กของพี่สาวดุงเงิน มีพี่น้อง 3 คน บิดามารดาแยกทางกันตั้งแต่เด็ก พิการยังเล็ก บิดาไม่ทราบอยู่ที่ใด มีพี่สาว 2 คน แยกครอบครัวอยู่ต่างหากในชุมชนเดียวกันกับดุงเงิน พี่สาวคนโตประกอบอาชีพเก็บของเก่าขาย พี่สาวคนที่ 2 ดิฉันเสพติดและมีครอบครัวอาศัยอยู่ในชุมชนอื่น มารดาของเด็กพิการต้องโทษจำคุกข้อหาค้ายาบ้า 2 ปี 6 เดือน ทำให้เด็กหญิงยาขาดคนดูแลอย่างใกล้ชิด ปัจจุบันอยู่ในความอุปการะของดุงเงิน มียายช่วยดูแล เนื่องจากครอบครัวของดุงเงินมีฐานะยากจน มีบุตรในวัยเรียน 2 คน และยังเล็กอีก 1 คน ทำให้ครอบครัวประสบปัญหาในการเลี้ยงดูเด็กหญิงยาอย่างใกล้ชิด ยายเองมีสุขภาพไม่แข็งแรง ไม่สามารถออกติดตามหลานเมื่อหนีออกไปนอกบ้านตามชุมชน และเกรงว่าหลานจะได้รับอันตรายได้ทุกเมื่อ ดุงเงินจึงมาติดต่อขอส่งเด็กหญิงยาเข้าสถานสงเคราะห์ เพื่อให้การเลี้ยงดูตามความเหมาะสม และอยากให้เด็กพิการได้รับการศึกษา เพราะตนเองฐานะยากจนไม่สามารถส่งเด็กพิการไปเรียนร่วมได้

“สงสารหลาน อยากให้เขาได้เรียนหนังสือ เพราะอยู่กับคนไม่สามารถส่งไปเรียนได้” แม้ตัวก็เป็นห่วงเกรงว่าจะได้รับอันตราย เพราะไม่มีใครดูแลอย่างใกล้ชิด ในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่มีคนดิฉันเสพติดกันเยอะมาก”

“ตนเองมีการต้องเลี้ยงดูบุตรและบิดามารดา ต้องมารับภาระเลี้ยงดูหลานซึ่งชอบชวนกันหนีออกนอกบ้าน พี่น้องคนอื่น ๆ ไม่ได้ช่วยเหลือแต่อย่างใด”

การสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

ในชุมชนที่ตนเองอาศัยไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร ขาดการช่วยเหลือจุนเจือกัน ขาดสัมพันธภาพต่างคนต่างอยู่ แอบเล่นการพนัน ขาดยาเสพติด บริการที่ติดค่อมีความล่าช้า รอคอยนาน เป็นกังวลอยู่ตลอดเวลา เก่งว่าหลานจะได้รับอันตรายสักวันหนึ่ง เพราะไม่มีใครดูแล

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน / ชุมชน

“ในชุมชนนี้ขาดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แม้แต่ญาติพี่น้องยังไม่ช่วยเหลือ”

ทัศนคติต่อเด็กพิการ

“คิดว่าหลานสามารถฝึกพัฒนา สามารถเรียนหนังสือและอยู่ร่วมกับเด็กในชุมชนได้อย่างปกติ ถ้าได้รับการฝึกพัฒนาที่ดีเฉพาะกลุ่ม”

ความรู้ความเข้าใจต่อบริการในรูปแบบสถานสงเคราะห์และทัศนคติต่อสถานสงเคราะห์

“สถานสงเคราะห์สำหรับเด็กพิการ จะช่วยส่งเสริมพัฒนาและได้รับการศึกษามากกว่าอยู่ที่บ้านเพราะเราไม่มีกำลังที่จะทำได้”

“สถานสงเคราะห์เป็นหน่วยงานที่ดี เหมาะสำหรับเด็กพิการที่ครอบครัวมีฐานะยากจน ทำให้เด็กได้มีโอกาสศึกษาและฝึกอาชีพได้”

ตุจเงินมีความคาดหวังว่าเมื่อเด็กพิการอยู่ในสถานสงเคราะห์แล้ว จะได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ได้รับการศึกษา มีร่างกายที่แข็งแรง ช่วยเหลือตนเองหรือเมื่อเติบโตสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ และเมื่อใดทางครอบครัวของเด็กหญิงชายมีความพร้อมหรือมารดาของเด็กพันโทยจำคุกจะรับเด็กหญิงชายไปเลี้ยงดูเอง เพราะมารดาของเด็กมีความรักห่วงใยมาก

ความต้องการของครอบครัว

ต้องการให้หลานได้รับความคุ้มครอง มีคนดูแล ได้รับการศึกษา และฝึกอาชีพเลี้ยงตนเองได้ มีเพื่อน มีความสุข ได้รับความปลอดภัยในการดำรงชีวิต ประกอบกับต้องการส่งเด็กพิการเข้าสถานสงเคราะห์เป็นการชั่วคราว เพื่อรอมารดาของเด็กพิการพันโทยจำคุก

กรณีศึกษาครอบครัวที่ 3

ข้อมูลด้านครอบครัว

“คำแก้ว” (นามสมมติ) อายุ 28 ปี เป็นหญิง มีรูปร่างผอมบาง ผิวพรรณดี สุภาพเรียบร้อย พุดจาดี เรียนจบชั้น ม.6 ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี คำแก้วเป็นบุตรคนเล็กในจำนวนพี่น้องสองคน พี่ชายคำแก้วพิการ แขนขาเกร็ง มาตั้งแต่กำเนิด ซึ่งมีสาเหตุจากโรคสมองพิการ (CP) มารดาเสียชีวิตตั้งแต่คำแก้ว อายุได้ 6 ขวบ คำแก้ว และพี่ชายอาศัยอยู่กับบิดา ซึ่งมีสัญชาติพม่า ที่จังหวัดกาญจนบุรี โดยประกอบอาชีพทำไร่ และรับจ้างทั่วไป ครอบครัวของคำแก้วมีฐานะยากจน ญาติพี่น้องทางฝ่ายมารดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ไม่ได้ให้การช่วยเหลือแต่อย่างใด เมื่อเรียนจบการศึกษา คำแก้วจึงได้เข้ามาหางานทำที่กรุงเทพฯ โดยประกอบอาชีพเป็นพนักงานเสิร์ฟอาหารที่ห้างสรรพสินค้าคาร์ฟูร์แห่งหนึ่ง เป็นเวลา 10 ปีเศษ มีรายได้เดือนละ 6,100 บาท เมื่อปี 2534 บิดาได้เสียชีวิตลง คำแก้วจึงได้จ้างคนในหมู่บ้านดูแลพี่ชายพิการ โดยเสียค่าจ้างเดือนละ 1,700 บาท ต่อมาคำแก้วได้สมรสและอยู่กับสามีมาเป็นเวลา 5 ปี ปัจจุบันสามีของคำแก้วประกอบอาชีพรับจ้างตัดผม มีรายได้วันละ 200 บาท มีบุตรด้วยกัน 1 คน อายุ 2 ขวบ ครอบครัวของคำแก้วเช่าบ้านอยู่เดือนละ 1,300 บาท เสียค่าน้ำประปาและไฟฟ้า เดือนละ 700 บาท คำแก้วได้ฝากบุตรของตนเองและบุตรของสามีกับภรรยาคนก่อนอีกหนึ่งคน อยู่ในความอุปการะของย่า โดยให้ค่าใช้จ่าในการเลี้ยงดูเดือนละ 2,000 บาท ต่อมาครอบครัวประสบความเดือดร้อน เนื่องจากมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ คำแก้วจึงตัดสินใจรับพี่ชายพิการ มาพักอาศัยอยู่กับครอบครัวของตนเองที่กรุงเทพฯ

สมาชิกครอบครัวที่พิการ

“พี่รัก” (นามสมมติ) อายุ 30 ปี พิการซ้ำซ้อน คือ พิการทางกายและการเคลื่อนไหวแขน ขา เกร็งทั้ง 2 ข้าง มือทั้งสองข้างเกร็งใช้งานไม่ได้เลย พุดได้แต่ไม่ชัด รูปร่างผอม ผิวดำแดง นอนเกร็ง เคลื่อนไหวโดยวิธีกลิ้งไป-มา ช่วยเหลือตนเองไม่ได้มาก สามารถโดยใช้เท้าข้างหนึ่งรับประทานอาหารทานเอง เปิดโทรทัศน์ และกลอนประตู อาบน้ำเองได้ ชอบซ่อมสิ่งของต่างๆ แต่ทำไม่สำเร็จ ชอบวาดรูป มีความฝันอยากเป็นช่างซ่อมวิทยุ โทรทัศน์ แต่สภาพร่างกายไม่อำนวยความสะดวก “พี่รัก” มีความรัก ห่วงใยพี่น้องสาวอย่างมาก สองคนพี่น้องมีความผูกพันดีต่อกันคนพิการจะปกป้องคำแก้วตลอดเวลา เมื่อมีปัญหาทะเลาะกับสามี ทำให้ตนเองโดนทำร้ายไปด้วย “แต่ก็สู้เพื่อน้อง” ร้องไห้กับน้อง ทั้งสองคนมีความห่วงใยและสงสารซึ่งกันและกันเสมอมา

ความสัมพันธ์ภาพในครอบครัว

สามีของคำแก้วชอบดื่มสุราและสูบบุหรี่ เค็มเคยสูบกัญชา ขาดความรับผิดชอบครอบครัว ภาระค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าผ่อนรถมอเตอร์ไซค์ เดือนละ 1,520 บาท รวมทั้งค่าเลี้ยงดูบุตร เดือนละ 2,000 บาท ตกเป็นภาระของคำแก้วคนเดียว สามีของคำแก้วจะให้ค่ากับข้าว วันละ 100 บาท สำหรับซื้อกับข้าว สามีของคำแก้วกลับบ้านดึก บางครั้งเมาแล้วชอบ ทำร้ายพี่ชายหรือล้อเล่นแรงๆ เช่น ดบหัว คำแก้วสงสารพี่ชาย ช่วยปกป้องและขัดขวาง และโดนทำร้ายทั้งคู่ เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนพิกากับสามี ทำให้คำแก้วกับพี่ชายมีอาการเครียด “สงสารพี่ชายที่เกิดมาพิกการ เรามีสองคนที่น้อง ออกเลี้ยงดูให้ดีที่สุด แต่ตนเองก็ทำไม่สำเร็จ” คำแก้วคิดแยกทางกับสามีแต่สงสารลูกเพราะตนเองกำพร้ามาตั้งแต่เล็ก “ไม่อยากให้ลูกเป็นภาระของสังคมเหมือนเด็กคนอื่น ๆ” ระหว่างสามีกับคนพิกการคำแก้วจะเลือกใคร “สวยเลือกต้องสำคัญกว่า” แต่ตนเองยังไม่พร้อมอยากทำงานเก็บเงินสักก้อนกลับไปอยู่ต่างจังหวัดกับพี่ชายด้วยกันตามลำพัง

การสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

“กรมประชาสงเคราะห์ สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดกาญจนบุรี ได้ช่วยเหลือเงินเบี้ยยังชีพสำหรับคนพิกการ ให้พี่ชายคำแก้วเดือนละ 500 บาท ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา เมื่อรับพี่ชายมาพักอาศัยอยู่ที่กรุงเทพฯ เกิดปัญหาความขัดแย้งกับน้องเขย ทำให้คำแก้วจึงได้ติดต่อขอส่งพี่ชายเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์คนพิกการ ในการติดต่อครั้งแรก “คำแนะนำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์เป็นอย่างดี จนรู้สึกว่ามีกำลังใจและตัดสินใจที่จะเลี้ยงดูพี่ชายต่อไป” ต่อมาเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2546 เกิดความรุนแรงภายในครอบครัวตอนกลางคืน คนพิกการและคำแก้วถูกน้องเขยทำร้ายร่างกาย คนพิกการหิระนะแตก คำแก้วบอบช้ำตามร่างกายหลายแห่ง ดังนั้น จึงตัดสินใจส่งพี่ชายเข้าสถานสงเคราะห์เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพ ซึ่งเป็นทางเลือกสุดท้าย คำแก้วได้รับคำแนะนำ ปรึกษา จากเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์บ้านพักฉุกเฉิน ให้สังเกตพฤติกรรมสามีว่าติดยาเสพติดหรือไม่ หากเวลาพูดคุยกันดีๆ รวมทั้งแนวทางการช่วยเหลือต่อไป

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน/ชุมชน

“เพื่อนบ้านได้รับความเดือดร้อนกับพฤติกรรมของสามีคำแก้วที่สร้างความรำคาญให้ สงสารคนพิกการ ได้แบ่งปันอาหารให้ มีความเห็นใจสองพี่น้องอย่างมาก ได้แจ้งความเจ้าหน้าที่ตำรวจมาช่วยเหลือ แต่คำแก้วไม่เอาความกับสามี เจ้าของบ้านเกิดความรำคาญ ไม่อยากให้เช่าอยู่ต่อไป เพราะทะเลาะกันบ่อยครั้งมาก

ความสัมพันธ์ภาพในครอบครัว

สามีของคำแก้วชอบดื่มสุราและสูบบุหรี่ เดิมเคยสูบบุหรี่ ขาดความรับผิดชอบครอบครัว ภาระค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าผ่อนรถมอเตอร์ไซค์ เดือนละ 1,520 บาท รวมทั้งค่าเลี้ยงดูบุตร เดือนละ 2,000 บาท ตกเป็นภาระของคำแก้วคนเดียว สามีของคำแก้วจะให้ค่ากับข้าว วันละ 100 บาท สำหรับซื้อกับข้าว สามีของคำแก้วกลับบ้านดึก บางครั้งมาขอพบ ทำร้ายพี่ชายหรือล้อเล่นแรงๆ เช่น คบหิว คำแก้วส่งสารพี่ชาย ช่วยปกป้องและจัดขวาง และโดนทำร้ายทั้งคู่ เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนพิการกับสามี ทำให้คำแก้วกับพี่ชายมีอาการเครียด “ส่งสารพี่ชายที่เกิดมาพิการ เรามีสองคนที่น้อง อยากรู้ให้ดีที่สุด แต่ตนเองก็ทำไม่สำเร็จ” คำแก้วคิดแยกทางกับสามีแต่ส่งสารลูกเพราะตนเองกำพร้ามาตั้งแต่เล็ก “ไม่อยากจะให้ลูกเป็นภาระของสังคมเหมือนเด็กคนอื่น ๆ” ระหว่างสามีกับคนพิการคำแก้วจะเลือกใคร “สายเลือดต้องสำคัญกว่า” แต่ตนเองยังไม่พร้อมอยากทำงานเก็บเงินสักก้อนกลับไปอยู่ต่างจังหวัดกับพี่ชายด้วยกันตามลำพัง

การสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

“กรมประชาสงเคราะห์ สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดกาญจนบุรี ได้ช่วยเหลือเงินเบี้ยยังชีพสำหรับคนพิการ ให้พี่ชายคำแก้วเดือนละ 500 บาท ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา เมื่อรับพี่ชายมาพักอาศัยอยู่ที่กรุงเทพฯ เกิดปัญหาความขัดแย้งกับน้องเขย ทำให้คำแก้วจึงได้ติดต่อขอส่งพี่ชายเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์คนพิการ ในการติดต่อครั้งแรก “คำแนะนำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์เป็นอย่างดี จนรู้สึกว่ามีกำลังใจและตัดสินใจที่จะเลี้ยงดูพี่ชายต่อไป” ต่อมาเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2546 เกิดความรุนแรงภายในครอบครัวตอนกลางคืน คนพิการและคำแก้วถูกน้องเขยทำร้ายร่างกาย คนพิการศีรษะแตก คำแก้วบอบช้ำตามร่างกายหลายแห่ง ดังนั้น จึงตัดสินใจส่งพี่ชายเข้าสถานสงเคราะห์เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพ ซึ่งเป็นทางเลือกสุดท้าย คำแก้วได้รับคำแนะนำ ปรึกษา จากเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์บ้านพักฉุกเฉิน ให้สังเกตพฤติกรรมสามีว่าดุด่าเยาะเย้ยหรือไม่ หากเวลาพูดคุยกันดีๆ รวมทั้งแนวทางการช่วยเหลือต่อไป

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน/ชุมชน

“เพื่อนบ้าน ได้รับความเดือดร้อนกับพฤติกรรมของสามีคำแก้วที่สร้างความรำคาญให้ส่งสารคนพิการ ได้แบ่งปันอาหารให้ มีความเห็นใจสองพี่น้องอย่างมาก ได้แจ้งความเจ้าหน้าที่ตำรวจมาช่วยเหลือ แต่คำแก้วไม่เอาความกับสามี เจ้าของบ้านเกิดความรำคาญ ไม่อยากจะให้เช่าอยู่ต่อไป เพราะทะเลาะกันบ่อยครั้งมาก

ทัศนคติต่อคนพิการ

พี่ชายถึงแม้เกิดมาจะมีพิการ ก็ไม่ทำตัวให้เป็นภาระแก่ตนเอง และครอบครัวพยายามช่วยเหลือตนเองมาโดยตลอดในกิจวัตรหลักประจำวัน คอสู์ทุกอย่างไม่ยอมให้ใครเอาเปรียบหรือรังแก “ถึงร่างกายจะพิการแต่เป็นนักสู้” มีจิตที่เข้มแข็ง มีความรักความห่วงใยต่อน้องเสมอมา เพราะเรามีกันแค่ 2 คนพี่น้อง พี่ชายสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเช่นคนปกติทั่วไป

ความรู้ความเข้าใจต่อบริการในรูปแบบสถานสงเคราะห์และทัศนคติต่อสถานสงเคราะห์

ตนเองได้รับทราบจากเจ้าหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์เป็นอย่างดี ว่าเจ้าหน้าที่ประจำสถานสงเคราะห์มีน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนคนพิการที่มีอยู่ในสถานสงเคราะห์ คนพิการมีหลายประเภทอาศัยอยู่ร่วมกันและมีปัญหาพฤติกรรมทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท ถึงอย่างไรสถานสงเคราะห์ก็เป็นที่พักสุดท้ายที่ดีที่สุด สำหรับครอบครัวที่ประสบปัญหาเดือดร้อน ฐานะยากจนไม่มีทางเลือกอื่น

ความต้องการของครอบครัว

ตนเองอยากให้พี่ชายได้รับความปลอดภัย มีคนช่วยเหลือ มีเพื่อนที่เป็นคนพิการเหมือนกัน และได้รับการฝึกอาชีพมีผลงานเป็นของตนเอง พี่ชายจะได้มีความภูมิใจ ไม่เกลียด ไม่คิดมาก และตนเองจะมาเยี่ยมพี่ชายบ่อยๆ โดยไม่ทอดทิ้ง

กรณีศึกษาครอบครัวที่ 4

ข้อมูลด้านครอบครัว

“ซุบล” (นามสมมติ) อายุ 33 ปี รูปร่างสูง ผิวดำ ลักษณะนิสัย พุดจาดี เรียนจบชั้น ป.6 ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนจังหวัดยโสธร มีบุตร 4 คน พิการ 1 คน เป็นแฝดคนสุดท้าย ครอบครัวย้ายมาอยู่เดือนละ 1,500 บาท ต่อมาได้เข้ามาอยู่บ้านพักคนงาน เนื่องจากครอบครัวมีรายได้น้อย สามีประกอบอาชีพรับจ้างเป็นช่างทำเฟอร์นิเจอร์ มีรายได้เดือนละ 6,000 บาท ในครอบครัวอาศัยอยู่ด้วยกัน 6 คน เป็นครอบครัวเดี่ยว อยู่กันลำพัง พ่อแม่และลูก ๆ บุตรคนโต อายุ 12 ปี คนที่ 2 อายุ 11 ปี คนที่ 3 เป็นแฝดพี่ อายุ 7 ปี คนที่ 4 พิการ บุตรทั้ง 3 คน กำลังศึกษาอยู่ประถมศึกษาปีที่ 6, 5 และ 2 ตามลำดับ ซุบลไม่ได้ประกอบอาชีพที่แน่นอน เนื่องจากต้องดูแลบุตรพิการช่วยเหลือครอบครัวโดยการทำดอกไม้ประดิษฐ์ขาย บางครั้งมีรายได้ประมาณวันละ 50 บาท เพื่อเป็นค่าขนมให้แก่บุตรอีกทางหนึ่ง

สมาชิกครอบครัวที่พิการ

เด็กชายไก่อ่ (นามสมมติ) อายุ 7 ปี มีผิวพรรณดี พิการซ้ำซ้อน ซึ่งพิการทางกายและการเคลื่อนไหว สภาพร่างกายผอมบาง แขนขาเกร็ง ข้างลิบเล็กทั้ง 2 พุคไม่ได้ นอนอยู่กับที่ พิการตั้งแต่กำเนิด สาเหตุเนื่องจากขาดออกซิเจนขณะคลอด ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ นอนขี้มดตลอดเวลา

สัมพันธภาพในครอบครัว

“ครอบครัวอบอุ่น ลูกอยู่พร้อมหน้ากัน ถึงจะยากจนไม่มีเงินมีทองแต่ก็มีความสุข ลูกๆ รักกันดี ช่วยดูแลน้องพิการ เช่นรดพาเล่น “อยากเห็นหน้าทุกวัน” ให้เขาเกิดมาก็ต้องรักเขาดูแลตลอดชีวิตเขา สามีเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวเพียงคนเดียว บางครั้งตนเองต้องหางานทำด้วย เพราะลูกต้องเรียนหนังสือ เสียค่ารถ ค่าอาหาร ในแต่ละวันประมาณ 120 บาท บางวันไม่มีเงินให้ลูกไปเรียน “ลูก ๆ บอกว่าทำไมแม่จนจัง” (พูดด้วยรอยยิ้มแห่งความสุข)

บุบจะ ไม่ทอดทิ้งลูกพิการ เวลาไปขายของจะนำไปด้วยทุกครั้ง คู่แบกขึ้นรถเมย์ไปเพื่อลูก ๆ ก็ต้องต่อสู้ดิ้นรนให้เต็มที่ลูก ๆ ก็เป็นเด็กดี ช่วยงานบ้าน ดูแลน้อง ป้อนนมน้อง บางครั้งก็ถือบ้ายตามประสาเด็กๆ พี่น้องทางสามีให้ความช่วยเหลือบ้างแต่ก็ไม่มากนัก เพราะเขาก็จนเหมือนกัน อยากให้ลูก ๆ เรียนหนังสือสูง ๆ มีวิชาความรู้ เลี้ยงตนเองและเลี้ยงน้องแทนพ่อแม่ เมื่อเสียชีวิต “ได้แต่พร่ำสอนให้เขารักน้องอย่างทั้งน้อง” บางครั้งไม่มีเงินติดบ้านก็คิดมีลูกพิการเป็นการ “ใจหนึ่งคิดบ้างแต่ก็รักเขา”

การสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

เมื่อปี 2544 กรมประชาสงเคราะห์ได้ช่วยเหลือเป็นเงินสงเคราะห์ครอบครัว จำนวน 3,000 บาท และนมผงเด็ก ปี 2545 ได้รับเงินเบี้ยยังชีพคนพิการ เดือนละ 500 บาท พอเป็นค่านมพอใจกับสิ่งที่ได้รับ ทางราชการจะให้มากกว่านี้ก็ลงไม่ได้เพราะ “มีคนที่เค้าเดือดร้อนเหมือนกับเรามาก” เจ้าหน้าที่ให้บริการดีพูดคุยเป็นกันเอง รู้สึกสบายใจ “จะขอต่อสู้ดิ้นรนเลี้ยงเขาต่อไป”

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน/ชุมชน

“เพื่อนบ้านสงสารมีลูกหลายคนและพิการให้ขนมมเนย กับข้าว” เข้าใจดี เพราะสามีเป็นคนขยัน รักครอบครัว อยู่กันอย่างมีความสุขถึงจะทุกข์บ้างก็ตาม เพื่อนบ้านเคยแนะนำอาลูกไปไว้ที่สถานสงเคราะห์ปากเกร็ดเพื่อที่จะได้ทำงาน “ทำใจไม่ได้คิดถึงเค้า มีความผูกพันเลี้ยงเขามาอย่างใกล้ชิด”

ทัศนคติต่อคนพิการ

“ถ้าเกิดมาเป็นลูกของเรา ถึงจะพิการ เรามีหน้าที่เป็นแม่ต้องดูแลให้ชีวิต ถึงจะพิการช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ก็ต้องเลี้ยงดูตลอดไปก็ไม่ย่อท้อ เลี้ยงเหมือนกับลูกคนอื่นๆ เพราะรักเค้าเลี้ยงง่ายไม่หนักใจ”

ความรู้ความเข้าใจต่อบริการในรูปแบบสถานสงเคราะห์และทัศนคติต่อสถานสงเคราะห์

“คิดว่าดี เหมาะสำหรับเด็กพิการที่มีปัญหาครอบครัว มีพี่เลี้ยงช่วยดูแล แต่ถึงอย่างไรก็ผู้ครอบครัวไม่ได้ เพราะอยู่กับครอบครัวเด็กจะได้รับความอบอุ่นมากกว่า

ความต้องการของครอบครัว

อยากมีอาชีพเป็นของตนเองเล็กๆ เพื่อหาเงินเลี้ยงเขาต่อไป แบ่งเบาภาระครอบครัว หาอาชีพที่สามารถเอาลูกพิการไปด้วย หาสถานที่ไม่มีฝุ่น ไม่มีควันรถ อากาศถ่ายเทได้ดี ลูกนอนอยู่ข้างๆ “อย่างหนึ่งไม่ได้ก็ต้องเอาอีกอย่างหนึ่ง” หรือหาอาชีพที่เหมาะสมพยายามผลักดันให้ลูกเรียนให้สูงจะได้ไม่ลำบากเหมือนพ่อแม่ทุกวันนี้ “เพราะครอบครัวเราจนมาตั้งแต่บรรพบุรุษ” อยากเรียนก็ไม่ได้เรียนเพราะไม่มีเงินค่ารถ ไม่มีเงินซื้ออาหาร ไม่มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ

กรณีศึกษาครอบครัวที่ 5

ข้อมูลด้านครอบครัว

“นางลักษณ์” (นามสมมติ) มารดาเด็กพิการ อายุ 26 ปี มีรูปร่างผอมบาง ผิวพรรณดี มีสุขภาพแข็งแรง เรียนจบชั้น ม.3 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่จังหวัดนครสวรรค์ มีบุตร 2 คน บุตรคนโต อายุ 4 ปี พิการช่วยเหลือตนเองไม่ได้เลย บุตรคนเล็ก อายุ 9 เดือน เข้ามาทำงานทำที่กรุงเทพฯ ทั้งครอบครัว เป็นเวลาหลายปี สามีประกอบอาชีพรับจ้างเป็นพนักงานขับรถโดยสารเล็ก สาย 74 (รถร่วม ขสมก.) มีรายได้ไม่แน่นอน ครั้งละประมาณ 400 บาท นางลักษณ์เองไม่ได้ประกอบอาชีพ เนื่องจากต้องดูแลบุตรพิการและบุตรคนเล็ก ครอบครัวเช่าบ้านอยู่ เดือนละ 1,400 บาท ขณะนี้ครอบครัวประสบปัญหาค่าครองชีพและค่านมสำหรับบุตร จึงติดต่อขอความช่วยเหลือจากกรมประชาสงเคราะห์ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน

สมาชิกครอบครัวที่พิการ

“เด็กหญิงอิน” (นามสมมติ) อายุ 4 ปี รูปร่างเล็กผอมบาง มีดมจุก ลำตัวอ่อน ผิวพรรณดี พิการซ้ำซ้อน คือ พิการตามองไม่เห็นทั้ง 2 ข้าง สื่อสารไม่ได้ และพิการทางกายไม่สามารถเคลื่อนไหวเองได้ เนื่องจากขาดออกซิเจนขณะคลอด ต้องรับประทานเฉพาะอาหารเหลวและนมผง มารดาต้องคอยดูแลตลอดเวลา

สัมพันธภาพในครอบครัว

ครอบครัวนางลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว อาศัยกันอยู่ตามลำพังพ่อแม่ลูก มีความสุขดี นางลักษณะเล่าว่า ตนเองโชคดีที่มีสามีคิดชอบครอบครัว ไม่ทอดทิ้งตนเองและลูก ๆ “ถ้าเป็นคนอื่นคงจะไปคนละทางกันแล้ว” ทุกวันนี้ยังเสียใจที่กลับไปคลอดลูกที่ต่างจังหวัด ทำให้ลูกต้องพิการ พ่อของเด็กพิการมีความรักห่วงใยต่อลูกมากครอบครัวมีฐานะยากจน บางวันไม่มีเงินเลย เคยตัดสินใจนำลูกมาฝากเลี้ยงที่สถานสงเคราะห์ปากเกร็ด เพื่อประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวอีกทางหนึ่ง แต่สงสารจึงรับกลับมาเลี้ยงดูความเค็ม คิดว่าเลี้ยงดูเองจะดีกว่า ถึงจะยากจนแต่ก็ยังดีกว่าเวลาสามีกลับจากการทำงานนอกบ้านจะมากอดอุ้มลูกพิการอยู่เสมอ

การสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

ตั้งแต่จดทะเบียนคนพิการให้กับบุตรพิการที่ประชาสงเคราะห์จังหวัด ยังไม่เคยได้รับความช่วยเหลือแต่อย่างใด หลังจากนั้นตนเองได้มาอาศัยอยู่กับพี่สาวที่บางแคระยะหนึ่ง พี่สาวได้พามาติดต่อขอความช่วยเหลือที่สำนักงานประชาสงเคราะห์เขตพื้นที่ 1 คลิ่งชัน ได้นำส่งบุตรเข้าสถานสงเคราะห์เด็กพิการที่ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นเวลา 1 วัน วันรุ่งขึ้นมาเยี่ยมบุตร ตนเองรู้สึกสงสาร หดหู่ใจมาก หลังจากนั้นได้กลับมาปรึกษากับสามี เราสองคนจึงได้ตัดสินใจรับบุตรกลับมาเลี้ยงดูความเค็มคิดว่า “ถึงไม่มีเงินจะกินอยู่กับเรายังดีกว่า” เพราะเด็กมีจำนวนมากเจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน/ชุมชน

ครอบครัวเข้าบ้านอยู่ในชุมชนซอยอินทามระ ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านมีการพูดคุยกันบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่แล้วจะต่างคนต่างอยู่ ถ้าวันไหนนางลักษณะต้องออกไปช่วยสามีเก็บค่ารถโดยสาร ต้องจ้างคนในชุมชนดูแลบุตรอีกต่างหาก ญาติพี่น้องของสามีไม่มี บิคาบารคนเสียชีวิตแล้ว

ทัศนคติต่อเด็กพิการ

นางลักษณ์เล่าว่า “ตนเองสงสารบุตรมากที่เกิดมาพิการไม่เหมือนเด็กคนอื่น ๆ” รู้สึกเสียใจจนทุกวันนี้ คัดสินใจผิดที่กลับไปคลอดลูกที่ต่างจังหวัด เพื่อที่จะมีญาติพี่น้องช่วยดูแลหลังคลอด หลังจากทราบว่าคุณคิดปกติและพิการ ก็ได้นำมารักษาตัวที่โรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ซึ่งตอนแรกตนเองได้ฝากท้องที่นี่แต่กลับไปคลอดที่บ้านเกิด ต่อจากนั้นเป็นต้นมา ครอบครัวของคนก็พักอาศัยทำมาหากินที่กรุงเทพฯ ตลอดมา ไม่คิดกลับไปที่บ้านอีกเลย

ความรู้ความเข้าใจต่อบริการในรูปแบบสถานสงเคราะห์และทัศนคติต่อสถานสงเคราะห์

“ตนเองคิดว่า สถานสงเคราะห์เหมาะสมกับเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดูมากกว่าสำหรับเด็กที่มีพ่อแม่อยากให้อยู่กับครอบครัวมากกว่าเด็กจะได้รับความอบอุ่น ถึงแม้จะพิการแต่เขาก็มีความรู้สึกตรงนี้ สัมผัสได้จากลูกของตน เจ้าหน้าที่มีน้อย เด็กไม่ได้รับการอุ้มชู เด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองอย่างลูกของตนเองจะไม่ได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นแน่ เด็กจะเศร้าซึมหรือเสียชีวิตในที่สุด

ความต้องการของครอบครัว

อยากให้รัฐช่วยเหลือครอบครัว ด้านนมและอาหารเสริมให้กับลูกและช่วยเหลือตนเองให้มีอาชีพทำที่บ้าน เพื่อเลี้ยงลูกให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่กับครอบครัวตลอดไป

กรณีศึกษาครอบครัวที่ 6

ข้อมูลด้านครอบครัว

“นางสินไหม” (นามสมมติ) อายุ 30 ปี มีรูปร่างผอมสูง ผิวเหลือง พุดแก่ง เรียนจบปวช. เดิมประกอบอาชีพเป็นพนักงานขับปิ้งกับสามี ในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ครอบครัวฐานะปานกลาง มีบุตร 3 คน บุตรคนโต อายุ 5 ปี 10 เดือน พิการแขนขาอ่อนแรงเดินไม่ได้ คนที่ 2 อายุ 3 ปี ไม่พิการ และบุตรคนเล็ก อายุได้ 2 ปี มีสภาพความพิการเหมือน บุตรคนโต ในครอบครัวอาศัยอยู่ด้วยกันทั้งหมด 7 คน รวมทั้งยายและน้องชายของ สินไหม ยายอายุ 55 ปี ไม่ได้ประกอบอาชีพ ช่วยดูแลหลานพิการ น้องชายอายุ 19 ปี กำลังศึกษาอยู่ นางสินไหม เล่าว่า ครอบครัวของตน เป็นครอบครัวที่กำลังเติบโตสร้างเนื้อสร้างตัว หลังจากคลอดบุตรคนแรก ซึ่งเป็นชาย อ้วนท้วนสมบูรณ์ ปกติทุกอย่าง เหมือนเด็กคนอื่น ๆ ทั่วไป แต่ต่อมาเริ่มมีอาการผิดปกติ ตอนอายุได้ 8 เดือน นางสินไหมสังเกตเห็นอาการผิดปกติของลูก คือ ขา 2 ข้างไม่มีแรงผิดปกติ

จึงได้พาไปรักษาที่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ไปฝึกทำกายภาพบำบัดโดยตลอด ถึงอายุ 2 ขวบ และตอนนั้นตั้งครรถ์บุตรคนที่ 2 ได้ 6 เดือน ตนเองพาบุตรคนโตเพื่อทำกายภาพบำบัดตามหมอนัด ระหว่างรอคิวอยู่ได้พบหมอทางพันธุกรรมสังเกตเห็นบุตรคนโต ขา 2 ข้างมีอาการสั้น จึงได้รับการตรวจเช็คอย่างละเอียดระหว่างบุตรกับมารดา ตอนนั้นหมอค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก เรียกว่าหมดตัวก็ว่าได้ จึงได้ทราบสาเหตุของความพิการของบุตรคนโตว่ามีอาการผิดปกติโครโมโซม และโรคนี้จะมีอายุสั้น จึงได้ตัดสินใจลาออกจากงาน มาดูแลบุตรในช่วงที่เขามีชีวิตให้ดีที่สุด หลังจากนั้นสามีของตนก็ออกจากบริษัทมาทำธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ประมาณเดือนละ 2-3 หมื่นบาท ซึ่งเป็นเบี้ยหัวแตกภาระค่าใช้จ่ายมีจำนวนมากเหมือนกัน บางครั้งก็ขัดสนจึงมาติดต่อขอความช่วยเหลือจากกรมประชาสงเคราะห์

สมาชิกครอบครัวที่พิการ

“เด็กชายเบงค์” (นามสมมติ) อายุ 5 ปี 10 เดือน เป็นเด็กช่างพูด กุญแจพิการทางกายและการเคลื่อนไหว ขา 2 ข้างอ่อนแรง ลูกนั่งเองไม่ได้ เดินไม่ได้ แขนข้างซ้ายอ่อนแรง พอช่วยเหลือตนเองได้ หยิบจับสิ่งของและสามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเรียนรู้ เป็นเด็กที่มีเหตุมีผล ช่างถามช่างพูด เป็นที่รักใคร่ของคนในครอบครัว น้องคนที่ 2 จะเป็นผู้ช่วยเหลือ มีความสัมพันธ์ที่ดี สาเหตุของความพิการ เนื่องจากเส้นประสาทไขสันหลังเสื่อม โรคนี้จะมีอาการพัฒนาการถดถอย อ่อนแรง เด็กชายเบงค์เมื่อเติบโตเริ่มมีความต้องการที่จะทำสิ่งอื่นๆ มากขึ้น จะมีอารมณ์หงุดหงิด ควบคุมตนเองไม่ได้ อยากไปไหนๆ ที่ไกลมากขึ้นกว่านี้ นางสินไหม เล่าว่า ตนเองได้พาลูกไปเข้ากลุ่มมูลนิธิเพื่อเด็กพิการ ทำกายภาพบำบัดและฝึกพัฒนาการ ทำให้น้องเบงค์มีพัฒนาที่ดีขึ้นอยู่ร่วมกับสังคมได้ และมีเพื่อน

สัมพันธภาพในครอบครัว

นางสินไหมจะสอนลูกเบงค์ให้ยอมรับความจริงอยู่เสมอ พยายามพูดคุยกันด้วยเหตุด้วยผลอยู่เสมอ ลูกเบงค์ จะมีปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่อยู่คนเดียวไปนอกบ้านจะมีท่าทางดู บอกรว่ารำคาญ เอะอะ ทำให้เบงค์เสียใจอยู่เสมอ แม่ต้องคอยให้เหตุผลว่าที่พ่อแม่เาน้องเบงค์ไปเพราะพ่ออึดไม่ไหว ตัวเบงค์หนักแม่จะให้เหตุผลทุกครั้งไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม บางครั้งก็มีปากเสียงกับสามีเรื่องลูกบ่อยๆ สามีจะไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูกและครอบครัว ชอบกลับบ้านดึก ดื่มเหล้า ตนเองทำทุกอย่างเพื่อลูก ตอนแรกรับไม่ได้เลย หลังจากเข้าสมาคมมูลนิธิเพื่อเด็กพิการได้พบกับผู้ปกครองเด็กพิการคนอื่นๆ ทำให้มีความรู้สึกที่เราเข้มแข็งมากขึ้นกับปัญหาทุกอย่าง

การสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

ครั้งแรกมาจดทะเบียนคนพิการที่กรมประชาสงเคราะห์ ได้รับเสื้อกระแจะ 2 ตัว จากโรงพยาบาล ด้านบริการสวัสดิการของคนพิการไม่เคยได้รับ เจ้าหน้าที่ไม่ได้แนะนำเลย เวลาถามเกี่ยวกับปัญหาของเด็กพิการไม่ได้รับคำตอบเลย คิดว่าด้านแรกของการรับบริการ คือ การให้คำแนะนำปรึกษา ตรงนี้สำคัญมาก การให้บริการของเจ้าหน้าที่ ที่ผ่านมาตนเองมีความรู้สึกไม่ประทับใจเลย จนกระทั่งได้มาติดต่อขอความรุดเร่งรีบให้ลูก ได้พบเจ้าหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์คนหนึ่งคุยแล้วรู้สึกดี เข้าใจเราตรงกับปัญหาของเรา คิดว่าที่ผ่านมารเราอาจเข้าไม่ถูกช่องทาง เจ้าหน้าที่มีหลากหลาย และพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาและเป็นกำลังใจ คุยภาษาเดียวกับเรา

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน/ชุมชน

เพื่อนบ้านจะมองเราว่ามีลูกพิการน่าสงสาร เวทนา บางครั้งจะพูดว่าหน้าตาดีไม่น่าพิการ แต่เราก็ไม่ว่าอะไร นึกในใจถึงลูกเราจะพิการแต่ก็เป็นเด็กดี ไม่คิดยากแล้วกัน ตนเองจะนำน้องแบงค์ เพื่อเข้ากลุ่มสังคมที่มูลนิธิเพื่อเด็กพิการได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิ ทั้งการให้คำแนะนำปรึกษาที่มูลนิธิจะมีนักสังคมสงเคราะห์ ทำให้เรามีความคิด ความหนักแน่นมากขึ้น จึงได้รวมกลุ่มผู้ปกครอง ทำกิจกรรมต่างๆ ที่มูลนิธิระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทักษะ นคติ ประสบการณ์และปัญหาของครอบครัว ตนเองจึงก่อตั้งชมรมผู้ปกครองขึ้นที่มูลนิธิ เพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัวของเด็กพิการที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกับผู้ปกครองด้วยกันเป็นไปด้วยดี

ทัศนคติต่อคนพิการ

“น้องแบงค์ ลูกชายคนโตของครอบครัว รู้สึกภูมิใจจนถึงเขาจะพิการ” แต่ทางด้านจิตใจและความนึกคิด เป็นเด็กที่มีเหตุผลและผล เป็นเด็กที่ร่าเริง ช่างถามหาช่างซักอยู่ตลอดเวลา พยายามช่วยเหลือตนเอง เมื่อพาไปเข้ากลุ่มสมาชิกที่มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ สังเกตเห็นว่าน้องแบงค์เริ่มมีพัฒนาการดีขึ้น มีความสุข มีเพื่อน การเดินทางต้องเสียค่าใช้จ่ายครั้งละประมาณ 200 บาท เพราะน้องแบงค์ต้องนั่งรถแท็กซี่ แต่ก็ยอม “เพื่อลูก ให้ลูกมีชีวิตที่สมบูรณ์ มีความสุข ตลอดเวลาที่เขาอยู่กับเรา”

ความรู้ความเข้าใจต่อบริการในรูปแบบสถานสงเคราะห์และทัศนคติต่อสถานสงเคราะห์

มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ ได้พากลุ่มผู้ปกครองไปเยี่ยมเด็กพิการ ในสถานสงเคราะห์ปากเกร็ด “แทบอยากร้องไห้ ทำไมผู้ใหญ่ทุกคนเอาไปทิ้ง” รู้สึกจิตใจหดหู่ เด็กมีจำนวนมาก เจ้าหน้าที่มีน้อยถามว่าเพียงพอไหม ทำไมผู้ใหญ่ไม่ให้ความสำคัญข้างคนเพิ่ม ดูจากโทรทัศน์ เห็นว่ามีหมอ นักกายภาพบำบัด คิดว่า “ฉัน ไม่มีวันที่จะเอาลูกมาทิ้งที่นี่” ได้พูดคุยกับนักสังคมสงเคราะห์ที่มูลนิธิ ทำให้ทราบถึงปัญหาว่าสภาพปัญหาไม่สามารถแก้ได้ที่คนคนเดียวหรือบางกลุ่มต้องช่วยกันหลายฝ่าย เช่นพ่อแม่ไม่นำลูกไปทิ้ง หรือเรื่องทัศนคติของสังคม ถ้านิยมเป็นเรื่องใหญ่ต้องหลายๆ ฝ่าย คิดว่ารัฐน่าส่งเสริมด้านอาชีพ รายได้ให้แก่ครอบครัว ผู้ปกครอง เพื่อที่จะให้เด็กได้อยู่กับครอบครัว

ความต้องการของครอบครัว

ตนเองอยากมี “เงิน” ถ้ามีเงินสามารถแก้ปัญหาเรื่องส่วนตัวได้ก่อน ถึงจะหันมาช่วยเหลือคนอื่นได้เห็นผู้ปกครองคนอื่นๆ เขาลำบาก เราอยากจะช่วยแต่ก็ช่วยไม่ได้ ขณะนี้บ้านจะหมดสัญญาเช่าอยากให้รัฐช่วยเหลือด้านเงินให้แก่บุตรเพราะเขาเป็นเด็กพิการควรได้รับสิทธิประโยชน์
 ตรงนี้บ้าง

ผนวก ข

แบบสอบถามครอบครัว

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของครอบครัว

ในการส่งสมาชิกที่พิการเข้าสถานสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือเติมคำลงในช่องว่างตามความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ ปี

3. สถานภาพสมรส

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. ม้าย/หย่าร้าง

4. การศึกษา

() 1. ไม่ได้รับการศึกษา

() 2. ประถมศึกษา

() 3. มัธยมศึกษาตอนต้น

() 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

() 5. อนุปริญญา/ปวส.

() 6. ปริญญาตรี

() 7. สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

() 1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ

() 2. รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() 3. พนักงานบริษัทเอกชน

() 4. ค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว

() 5. เกษตรกร

() 6. อื่น ๆ (ระบุ)

6. รายได้ครอบครัว บาท/เดือน

7. จำนวนสมาชิกในครอบครัว คน

8. ลักษณะที่อยู่อาศัย

() 1. บ้านของตนเอง/บิดามารดา

() 2. บ้านเช่า

() 3. บ้านญาติ

() 4. อื่น ๆ (ระบุ)

9. ลักษณะครอบครัว

() 1. ครอบครัวเดี่ยว

() 2. ครอบครัวขยาย

ส่วนที่ 2 บังคับด้านตัวคนพิการในครอบครัว

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ชนิดความพิการ

- () 1. พิกัดตั้งแต่กำเนิด () 2. พิกัดภายหลัง

4. ประเภทความพิการ

- () 1. พิกัดทางการมองเห็น () 2. พิกัดทางกายหรือการเคลื่อนไหว
 () 3. พิกัดทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย () 4. พิกัดทางจิตใจหรือพฤติกรรม
 () 5. พิกัดทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ () 6. พิกัดซับซ้อน

5. ระดับความพิการของคนพิการ

- () 1. ระดับ 1 () 2. ระดับ 2 () 3. ระดับ 3
 () 4. ระดับ 4 () 5. ระดับ 5

6. คนพิการมีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้

- () 1. มาก () 2. ปานกลาง () 3. น้อย () 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

7. คนพิการมีความสัมพันธ์กับท่านอย่างไร

- () 1. บิดา/มารดา () 2. สามเณร/ภรรยา () 3. ลูกพี่พี่น้อง
 () 4. บุตร/หลาน () 5. อื่น ๆ (ระบุ)

8. คนพิการเคยรับรู้การเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์หรือไม่

- () 1. เคย () 2. ไม่เคย

หลังจากทราบว่าจะถูกส่งตัวไปอยู่สถานสงเคราะห์ คนพิการมีความรู้สึกอย่างไร

- () 1. เศษ ๆ () 2. พอใจ () 3. ไม่พอใจ () 4. อื่น ๆ (ระบุ) ...

กรณีไม่พอใจ คนพิการแสดงอาการอย่างไร

- () 1. เสียใจ () 2. ก้าวร้าว

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านครอบครัว

3.1 ครอบครัวท่านเคยได้รับบริการและความช่วยเหลือสวัสดิการของรัฐเนื่องจากมีคนพิการอยู่ในครอบครัวหรือไม่

() 1. ไม่เคย

() 2. เคย ได้แก่

.....

.....

3.2 คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัจจัยครอบครัว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สิทธิประโยชน์ที่ครอบครัวได้รับ					
1. สถานบริการสาธารณสุขให้บริการดูแลรักษาคนพิการในครอบครัวท่าน					
2. ท่านได้รับคำปรึกษาแนะนำ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ และการดำเนินชีวิตในสังคมของคนพิการจากเจ้าหน้าที่					
3. ท่านได้รับบริการตรวจรักษาเมื่อนำผู้พิการไปพบแพทย์					
4. ท่านเคยได้รับเงินสงเคราะห์เงินเบี้ยยังชีพสำหรับคนพิการและ ภาษีอุปถัมภ์					
5. คนพิการ ในครอบครัวของท่านได้รับการรักษาพยาบาลด้วยสิทธิพิเศษ					
ความสัมพันธ์กับสมาชิกที่พิการ					
1. ในแต่ละวันครอบครัวของท่านมีโอกาสได้พูดคุย หอกล้อ เล่นกับคนพิการ					
2. ในแต่ละวันสมาชิกครอบครัวมีโอกาสได้รับประทานอาหารร่วมกับสมาชิกที่พิการ					

ปัจจัยครอบครัว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ครอบครัวของท่านมักมีเวลาทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับคนพิการ เช่น ทำกับข้าว ปลูกต้นไม้ ฯลฯ					
4. สมาชิกแต่ละคนช่วยดูแลและทำงานแทนโดยไม่ถือว่าคนพิการเป็นภาระ					
5. ท่านเคยพานำคนพิการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมกับเพื่อนบ้านชุมชนเมื่อมีโอกาส เช่น ทำบุญบ้าน งานแต่งงาน ฯลฯ					
ทัศนคติของครอบครัวต่อคนพิการ					
1. ท่านคิดว่าคนพิการไม่สามารถฟื้นฟูพัฒนาช่วยเหลือตนเองได้ต้องมีคนคอยดูแลตลอดเวลา					
2. ท่านคิดว่าสมาชิกในครอบครัวที่พิการไม่สามารถอยู่ในสังคมได้ด้วยตนเอง					
3. การมีคนพิการอยู่ในครอบครัวสร้างความอึดอัดให้สมาชิกในครอบครัว					
4. ท่านยอมรับได้กับสภาพจิตใจและอารมณ์ของคนพิการที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน					
5. ท่านคิดว่าคนพิการจำเป็นต้องได้รับการศึกษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ					
ทัศนคติของครอบครัวต่อสถานสงเคราะห์					
1. ท่านคิดว่ารัฐบาลมีหน้าที่ต้องดูแลช่วยเหลือคนพิการ					
2. ท่านคิดว่าคนพิการอยู่ในสถานสงเคราะห์จะได้รับการดูแลที่ดีกว่าที่บ้าน					
3. ท่านคิดว่าในสถานสงเคราะห์จะมีคนดูแลอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการมากกว่าอยู่ที่บ้าน					
4. ท่านคิดว่าคนพิการอยู่ในสถานสงเคราะห์จะได้รับการศึกษาและฝึกอาชีพมากกว่าอยู่ที่บ้าน					
5. ท่านคิดว่าคนพิการจะชอบสถานสงเคราะห์ เพราะมีเพื่อนที่เป็นคนพิการด้วยกัน					

ปัจจัยครอบครัว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>ความรู้สึกว่าคนพิการเป็นภาระ</p> <p>1. ท่านรู้สึกว่าการมีคนพิการอยู่ในครอบครัว ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ มากขึ้น</p>					
<p>2. สมาชิกในครอบครัวต้องคอยดูแลคนพิการทำให้ไม่สามารถออกไปประกอบอาชีพได้</p>					
<p>3. ท่านรู้สึกเบื่อและรำคาญที่ต้องช่วยเหลือคนพิการ ในกิจวัตรประจำวัน</p>					
<p>4. ท่านรู้สึกเป็นกังวลที่ต้องดูแลคนพิการที่เจ็บป่วยบ่อย ๆ</p>					
<p>5. ท่านรู้สึกว่าจะต้องคอยปรับสภาพสิ่งแวดล้อม ภายในบ้าน เอื้ออำนวยต่อสภาพความพิการ</p>					
<p>ความต้องการให้คนพิการได้รับความสะดวก</p> <p>1. ท่านต้องการให้มีผู้ช่วยดูแลคนพิการ ในกิจวัตรประจำวัน</p>					
<p>2. ท่านต้องการให้มีการดูแลสุขภาพคนพิการอย่างสม่ำเสมอ</p>					
<p>3. ท่านต้องการให้คนพิการได้รับการฟื้นฟูสภาพบำบัด</p>					
<p>4. ท่านต้องการให้คนพิการได้มีเพื่อนกลุ่มสังคมที่เป็นคนพิการเหมือนกัน</p>					
<p>5. ท่านต้องการให้คนพิการสามารถพัฒนาศักยภาพช่วยตนเองได้หรือประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้</p>					
<p>6. ท่านหรือสมาชิกบางคนในครอบครัวต้องการให้คนพิการมีที่อยู่ที่เหมาะสม เช่น สถานสงเคราะห์คนพิการ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพฯ</p>					

ส่วนที่ 4 ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม

ถ้าชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การได้รับข้อมูลข่าวสาร					
1. ท่านได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อคนพิการหรือเหตุการณ์สำคัญจากเพื่อนบ้านเสมอ					
2. ชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่มักกระจายข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อคนพิการ ให้ท่านทราบ					
3. ท่านได้รับความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการอย่างเพียงพอจากโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ					
4. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับคนพิการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการคนพิการให้ท่านทราบ					
5. ท่านได้รับข้อมูล/ข่าวสารเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการด้านต่าง ๆ เช่น การรักษาทางการแพทย์ การดูแลคนพิการ ฯลฯ					
การยอมรับของสังคมภายนอก					
1. ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านหรือบุคคลอื่นในชุมชนมักไปมาหาสู่เยี่ยมครอบครัวท่านและคนพิการอยู่เสมอ					
2. ท่านและครอบครัวมีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชนและสังคม					
3. ท่านและครอบครัวได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากเพื่อนบ้านหรือบุคคลอื่น					
4. ในชุมชนที่ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธ์ที่ดีเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนบ้าน					
5. ท่านและครอบครัวมีโอกาสร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนอยู่เสมอ					

ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การได้เข้ากลุ่ม/สมาชิกกลุ่ม					
1. ครอบครัวท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสมาคม					
2. ท่านมีโอกาสนพบปะพูดคุยกับคนอื่นในเรื่องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของคนพิการ					
3. เมื่อมีปัญหาใดๆเกิดขึ้นท่านสามารถปรึกษาหรือพูดคุยกับบุคคลอื่นได้อย่างสบายใจ					
4. ท่านได้รับความช่วยเหลือด้านอาชีพจากหน่วยงานต่างๆ					
5. คนในชุมชนปฏิบัติต่อคนพิการในครอบครัวเหมือนคนปกติในการร่วมกิจกรรมทางสังคม					
การได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน ชุมชน และรัฐ					
1. องค์กรภาครัฐได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ทางลาด ห้องน้ำ ที่นั่งบนรถประจำทาง ฯลฯ ให้แก่คนพิการ					
2. ท่านมีโอกาสดำเนินการรับคำแนะนำด้านสิทธิประโยชน์และการให้การช่วยเหลือผู้พิการจากบุคคลอื่นๆ					
3. ท่านได้รับบริการช่วยเหลือจากหน่วยงานและชุมชนตรงกับปัญหาและความต้องการ					
4. ท่านได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านเช่น เงิน เครื่องอุปโภคบริโภค					
5. เจ้าหน้าที่ได้ติดตามเยี่ยมดูแลและช่วยเหลือครอบครัวท่าน					

ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การได้รับคำแนะนำจากชุมชน/นักสังคมสงเคราะห์					
1. ท่านได้รับคำแนะนำในการใช้บริการทางการแพทย์แก่คนพิการ ได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย					
2. ท่านได้รับคำแนะนำในการใช้บริการทางการศึกษาแก่คนพิการ ได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย					
3. ท่านได้รับคำแนะนำในการใช้บริการด้านการอาชีพสำหรับคนพิการที่น่าสนใจได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย					
4. ท่านได้รับคำแนะนำในการใช้บริการของสำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย					
5. ท่านได้รับคำแนะนำที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับคนพิการในครอบครัวท่าน					

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการช่วยเหลือครอบครัวคนพิการ

2. ท่านมีปัญหาคืออุปสรรคในการติดต่อขอรับบริการอย่างไรบ้างหรือไม่ (ระบุ)

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปรับปรุงการให้บริการในสถานสงเคราะห์

4. ข้อเสนอแนะ

ด้วยความขอบคุณ

ผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

ข้อคิดเห็นของนักสังคมสงเคราะห์ต่อการบริหารงานการจัดสวัสดิการสังคมคนพิการใน
สถานสงเคราะห์คนพิการ

1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคนพิการ และบริการสวัสดิการสังคมสำหรับครอบครัวที่มี
คนพิการอย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของการเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ของคน
พิการอย่างไร

.....

.....

.....

3. การที่ครอบครัวตัดสินใจส่งคนพิการเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ท่านคิดว่ามีข้อดี ข้อเสีย
อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจส่งคนพิการเข้าอยู่ในสถาน
สงเคราะห์

.....

.....

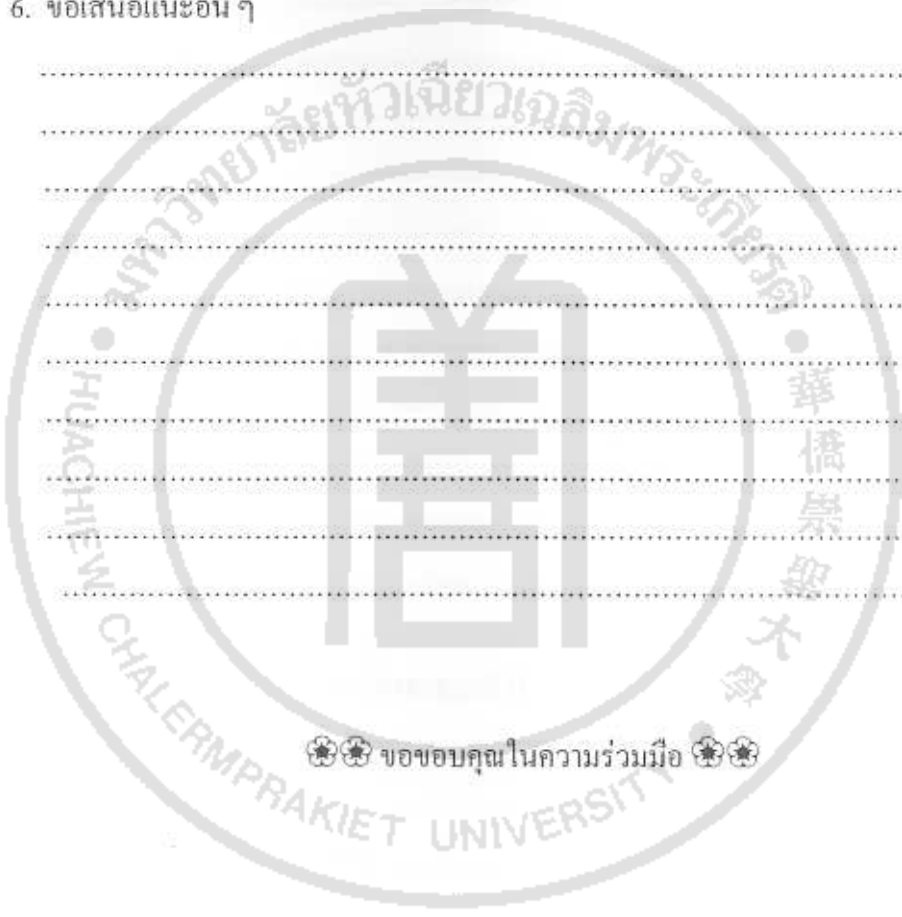
.....

5. ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายของรัฐในการสงเคราะห์ผู้พิการในสถาน
สงเคราะห์เฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์

.....
.....
.....

6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

❀❀ ขอขอบคุณในความร่วมมือ ❀❀

ผนวก ง

กรณีศึกษา : แบบสัมภาษณ์

ครอบครัว

ชื่อ.....สกุล.....อายุ.....ปี

อาชีพ.....รายได้.....

ฐานะทางเศรษฐกิจ.....

ระดับการศึกษา.....

สถานภาพสมรส.....

.....

จำนวนสมาชิกครอบครัว.....คน

สัมพันธภาพในครอบครัว.....

.....

.....

ความสัมพันธ์กับคนพิการ.....

.....

.....

บทบาทในครอบครัว(เช่นผู้หาเลี้ยงครอบครัว).....

.....

.....

ระยะเวลาอยู่ร่วมกันกับคนพิการ.....ปี

คนพิการ

ชื่อ.....สกุล.....อายุ.....ปี

สาเหตุของความพิการ.....

ระยะเวลา.....ปี

สภาพความพิการ.....

.....

บุคลิกภาพ.....

.....

พฤติกรรม.....

ความสามารถช่วยเหลือตนเอง

- กิจวัตรประจำวัน

-

-

ท่านรู้สึกว่าการอุปการะเลี้ยงดูคุณพิการเป็นภาระมากน้อยเพียงใด

- ต่อตนเอง.....

- ต่อครอบครัว.....

เคยได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐหรือไม่อย่างไร

เพียงพอหรือไม่ อย่างไร.....

พอใจต่อบริการที่ได้รับหรือไม่อย่างไร.....

ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีทัศนคติ หรือความคิดเห็นต่อคนพิการ อย่างไร

ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อบริการในรูปแบบสถานสงเคราะห์หรือไม่อย่างไร.....

ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีทัศนคติหรือความคิดเห็นอย่างไรต่อสถานสงเคราะห์

.....
.....
.....
.....

ความสัมพันธ์เพื่อนบ้าน / ชุมชน

- การได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน / ชุมชน เคยหรือไม่ว่าไร เพียงพอหรือไม่

.....
.....
.....

- เคยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ / เพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน เพียงพอหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

ท่านมีความคาดหวังอย่างไรเมื่อคนพิการเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์

.....
.....
.....

- ถ้าท่านและครอบครัวมีความพร้อม ท่านจะรับคนพิการกลับไปอุปการะหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

ความต้องการของครอบครัว

.....
.....
.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	ว่าที่ร้อยตรีหญิงชุศรี หล้าเนียม
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 15 พฤษภาคม 2512
สถานที่เกิด	จังหวัดนนทบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	22 ถนนสีรินธร ซอย 7 แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต บริหารรัฐกิจ (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2543	เข้าศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2540	นักสังคมสงเคราะห์ สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
ปัจจุบัน	นักสังคมสงเคราะห์ สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์